

Anarhistička revolucija

Nestor Mahno

Anarhizam — slobodan život i kreativna nezavisnost cijelog čovječanstva

Anarhizam se ne oslanja na teoriju ili program, koji pokušavaju shvatiti čovjekov život u njegovoj potpunosti. To je učenje, koje se bazira na stvarnom životu, koje je preraslo sva umjetna ograničenja, koje ne može stegnuti ni jedan sistem. Anarhistička vanjska forma je slobodna, društvo bez vlade, koje nudi slobodu, jednakost i solidarnost svim svojim članovima. Njegovi temelji mogu se naći u čovjekovom smislu za uzajamnu odgovornost, koji se održao u svim mjestima i vremenima. Taj smisao odgovornosti je sposoban da stvori slobodu i društvenu pravednost za sve ljude bez ikakvih napora. To su također temelji pravog komunizma. Anarhizam je stoga dio ljudske prirode, komunizam u svom logičnom proširenju. To dovodi do potrebe za formuliranjem osnovnih teorija anarhizma pomoću činjeničnog materijala i sistematizirane analize. Neki ljudi (neprijatelji slobode, neprijatelji solidarnosti) pokušali su zatajiti anarhističke istine ili oklevetati njegove ideale; drugi (borci za čovjekovo pravo da vodi prikladan život) su pokušali razviti i razjasniti taj ideal. Mislim da Godwin, Proudhon, Bakunjin, Most, Kropotkin, Malatesta, S. Faure i drugi nikad nisu smatrali da mogu upregnuti anarhizam, okosnicu nepromjenljive znanstvene dogme, svojim teorijama. Umjesto, učenja o anarhizmu predstavljaju usklađeno nastojanje da se pokažu njegovi korijeni u ljudskoj prirodi, i da dokažu da čovjekova kreativna dostignuća nikad ne skreću od toga; osnovne anarhističke osobine, negacija svih ropstva i služenja, također se mogu naći u ljudskoj prirodi.

Anarhizam znači slobodu; socijalizam ne može uništiti lance ili ropstvo.

Ja sam anarhist i revolucionar, te sam sudjelovao u aktivnostima revolucionarnih ljudi Ukrajine. Ukrajinci su ljudi koji instinktivno pokušavaju shvatiti smisao anarhističkih ideja i koji po njima djeluju. Pretrpjeli su nevjerojatne tegobe, ali nikad nisu prestali govoriti o svojoj slobodi i slobodi u svom načinu života. Često sam napravio taktičke greške na tom teškom putu, kao i što sam često bio slab i nesposoban da donosim sudove. Ali zato jer sam točno znao cilj protiv kojeg smo se moja braća i ja borili bio sam sposoban da pazim na posljedice življenja anarhizma tokom borbe za slobodu i nezavisnost. Na temelju svog praktičkog borbenog iskustva ostajem uvjeren da je anarhizam revolucionaran, promjenljiv i uzvišen u svakom pogledu kao i sam život. Čak da sam osjetio i najmanji tračak simpatije za anarho-revolucionarnu aktivnost pozvao bi tebe, čitaoce i prijatelju, da se pridružiš borbi za ideal anarhizma, jer jedino ako podupireš taj ideal i boriš se za njega, jedino onda ga možeš shvatiti ispravno. Anarhizam je revolucionaran u tom i u mnogim drugim aspektima. Što je čovjek svjesniji sebe, što su misli o njegovoj situaciji dublje, prepoznat će državu ropstva i anarhistički i revolucionarni duh će se probuditi u njegovim mislima i akcijama. Jednako je za svakog muškarca i ženu, premda možda nikada nisu čuli o tome.

Anarhizam igra veliku ulogu u obogaćenju ljudskog života, činjenica prepoznata od strane tlačitelja, a ujedno i tlačenih. Tlačitelji čine sve kako bi uništili ideal anarhizma; drugi pak čine sve kako bi ga održali. Moderna civilizacija je uspjela anarhizam učiniti još prominentnijim kako za gospodare tako i za robove, ali nije bila u mogućnosti stišati i ugasiti ovaj fundamentalni protest ljudske prirode, nije bila u mogućnosti da zaustavi nezavisne intelekate koji su dokazali da Bog ne postoji. Jednom kada je to dokazano bilo je lako povući veo iza kojeg se skrivalo pretvaranje svećenika i hijerarhije koja ih podržava.

Međutim, različite ideje su se postavile uz anarhizam: „liberalizam”, socijalizam i boljševički komunizam. Ove doktrine, bez obzira na velik utjecaj na moderno društvo, bez obzira na trijumf

nad reakcijama i slobodom, su na klimavom tlu zbog svog pretvaranja, svog nijekanja organskog razvoja i svoje tendencije za paralizu. Na drugoj strani, slobodan čovjek je bacio okove prošlosti, zajedno sa njezinim lažima i brutalnošću. Pokopao je odvratno tijelo ropstva i predodžbu da je prošlost bolja. Čovjek se djelomično oslobodio magle laži i brutalnosti, koje su ga zarobile već na dan njegova rođenja, kulta bajuneta, novca, zakona i hipokritične znanosti.

Dok se čovjek oslobađa tih napasti počinje sam sebe bolje shvaćati, i kad se jednom shvati, otvorena mu je knjiga života. U njoj odmah uočava da je njegov dosadašnji život bio ništa drugo doli gnusno ropstvo i da se ta okosnica ropstva urotila da uguši njegove prirodene dobre kvalitete. Uočava da ga je taj život pretvorio u tovara, roba za nekoga ili gospodara nad nekome, ili u budalu koja će razderati i zgaziti sve što je plemenito u čovjeku ako joj tako bude naređeno. Ali kada se sloboda probudi u čovjeku, pretvorit će sve umjetne vrijednosti u pepeo, jer upravo to stoji na putu nezavisne kreativnosti. To je način na koji se čovjek mijenja u procesu razvoja. U početnim vremenima on se je mijenjao u sponama generacije, ali sada se razvija godinu za godinom, čovjek više ne želi biti akademički pisak koji vlada drugima ili tolerirati da drugi vladaju nad njim. Jednom kada je čovjek slobodan od zemaljskih i „rajskih” bogova, slobodan od „dobrih navika” i njegovog morala, koji ovisi o tim Bogovima, on uzdiže glas i bori se protiv zarobljavanja čovječanstva i izobličavanja njegove prirode.

Čovjek protesta, koji je shvatio svoj identitet i koji sada gleda širom otvorenih očiju, koji teži za slobodom i potpunosti, sada stvara grupe ljudi objedinjenih idealom i akcijom. Tko god dođe u doticaj sa tim grupama će odbaciti svoj status lakaja i osloboditi se idiotskoj dominaciji drugih nad njim. Svaki običan čovjek koji dolazi sa polja, iz tvornice, sa klupe sveučilišta ili klupe akademije će raspoznati degradaciju ropstva. Kada čovjek otkrije pravu osobnost, odbacit će sve lažne ideje, koje su protiv prava njegove osobnosti, odbacit će odnos gospodara i robova modernog društva. Čim se u čovjeku rode čisti elementi u njegovoj osobnosti kroz koje je rođeno novo društvo, postat će anarhist i revolucionar. Tako je asimiliran i raširen ideal anarhizma; slobodan čovjek raspoznaje svoju pravu prirodu, svoju bistrinu i svoju čistoću, poruku slobode i kreativnosti.

Ideja anarhizma, učenje obnovljenog života čovjeka kao individualnog i društvenog bića je zato povezana sa ljudskom samo-svjesnošću i svjesnošću nepravde u modernom društvu. Anarhizam postoji, zato, samo ilegalno ili polu-legalno, nikada u potpunosti legalno.

U modernom svijetu, društvo ne živi samo zbog sebe već zbog opstanka odnosa gospodara i robova, države. Možemo ići dalje i reći da se je društvo potpuno de-personaliziralo. U ljudskim terminima, ono uopće ne postoji. Mišljenje da je država društvo opće je prihvaćeno. A je li „društvo” grupa ljudi koji žive na grbači cijelog čovječanstva? Zašto je čovjek kao individualac ili kao grupa od stotinu milijuna ništa u usporedbi sa lijenom grupom „političkih vođa”? Te hijene, vođe i desnog i lijevog krila, su s pravom uzbuđeni zbog ideje anarhizma. Buržuji su barem iskreni u vezi s tim. Ali državni socijalisti svih dominacija, uključujući i boljševike, su zaposleni mijenjanjem imena buržujске klase sa vlastitim izumima, dok strukturu ostavljaju netaknutu. Oni, dakle pokušavaju spasiti odnos gospodara i robova sa svim svojim kontradikcijama. I premda znaju da su te kontradikcije u potpunosti nespojive sa njihovim profesionalnim idejama, oni će ih ipak držati u redu, da bi pretekli stavljanje anarho-komunizma u praksu. U svojim programima, državni socijalisti su rekli da čovjeku mora biti dopušteno da se samo „društveno” oslobodi. Ali o njegovoj spiritualnoj slobodi, o njegovoj ljudskoj slobodi, nije progovoreno ni riječi. Umjesto toga, oni osiguravaju da se takvo oslobođenje ne dogodi izvan njihova tutorstva. „Oslobođenje” pod upravljanjem bilo koje vlade ili političkog vodstva — kakve to veze ima sa slobodom? Buržuj, koji nikada ne pokušava napraviti nešto lijepo i korisno, kaže svom radniku: „Jednom rob, uvijek

rob. Ne možemo reformirati društveni život jer imamo previše kapitala u industriji i agrikulturi. Osim toga, moderan život nam je ugodan, svi kraljevi, predsjednici i njihove vlade nam se klanjaju i ispunjavaju naše želje. Robovi su njihova odgovornost." Ili će reći: „Život u našem modernom društvu je pun velikih obećanja!”

„Ne, ne!” uzvikuju buržujski socijalisti ili komunisti. „Ne slažemo se!” Onda požure radnicima, organiziraju ih u partije i pozivaju ih da se bune: „Maknite buržuje sa njihovih pozicija i prepuste njihovu moć nama. Mi ćemo raditi za vas. Mi ćemo vas osloboditi.”

Stoga se radnici, čija je mržnja prema vladi još veća od mržnje prema parazitima, dižu u revoluciji da unište mašinerije vlasti i njezine predstavnike. Ali, bilo iz nespretnosti ili iz naivnosti, dopuštaju da socijalizam dođe na vlast. Tako su se komunisti domogli vlasti u Rusiji. Ti komunisti su pravi talog čovječanstva. Poderat će i pucati u nevine ljude i objesiti slobodu; ubijaju čovjeka jednako kao što su to i buržuji činili. Ubijaju ljude koji misle drugačije od njih ili ih prisiljavaju da se podjarme njihovoj vlasti, da bi ih oslobodili vlade, čiji su tron upravi preuzeli. Pod težinom okova nove „radničke republike” u Rusiji, čovjek stenje i uzdiše kao što je i pod vlašću buržuja. Drugdje, čovjek stenje pod jarmom buržoazije ili pod jarmom buržuja socijalista. Krvnici, i stari i novi, su jaki. Zagospodarili su umjetnošću taktičkog tlačenja, a čovjek se samo kratko zanese borbom za svoja prava prije ponovnog tonjenja pod breme autoritativnog očaja. Spušta svoje ruke kada omča opet pada oko njegovog vrata, zatvarajući oči poput roba prije dolaska raspoloženog krvnika.

Zbog tog razotkrivenog niza ljudske patnje i osobne bijede, čovjek mora skovati osudu, nazivati druge ljude svojom braćom i boriti se za slobodu. Čovjek će biti slobodan samo ako je spreman ubiti svakog krvnika i svakog magnata vlasti ako se ne odrekne svoji besramnih činova. Biti će slobodan samo ako mu primarni cilj ne bude mijenjanje vlade i ako ne bude zaluden „radničkom republikom” boljševika. Mora zajamčiti utemeljenje pravog slobodnog društva koje se bazira na osobnoj odgovornosti, jedinom pravom društvu. Njegova izjava državi mora biti potpune destrukcije: „Ne. Ovo ne mora biti. U pobunu! Ustanite, braćo, protiv svih vlada, uništite snagu buržoazije i ne dopustite boljševičkoj vladi da dođe do života! Uništite sve autoritete i odvedite njihove reprezentatore!”

Postoje čak i trenuci kada su autoriteti socijalista i komunista gori od onih buržoazijskih, budući da se odriču svojih ideja i gaze po njima. Nakon potajnog prihvaćanja ključeva buržoazijske vlade, komunisti postaju jednako krivi; ne žele da mnoštvo vidi što rade, zato lažu i varaju. Ako to mnoštvo uoči, oni će kipjeti od srditosti. Dakle, vlada se ruši na njih kao orgija neodgovornosti i kolje ih u ime „socijalizma” i „komunizma”. Vlada je, naravno, odavno bacila takve ideje u smeće. U takvim trenucima vlast socijalista i boljševika je više degradirajuća od one buržoazijske, jer je još više ne-originalnija u svom utočištu od buržujskog ugnjetavanja. Dok buržoazijska vlada revoluciju stavlja na vješala, socijalistička ili boljševičko komunistička vlada će čovjeka objesiti dok spava ili ubiti ga lukavstvom. Oba čina su pokvarena. Ali socijalisti su pokvareniji zbog svojih metoda.

Bilo koja politička revolucija u kojoj se buržoazija, socijalisti ili državni komunisti bore međusobno za političku prevlast za vrijeme natezanja u mnoštvu će pokazati osobine navedene prije, najbolji primjer zato su ruske Revolucije ožujka i listopada 1917. Kada se radničko mnoštvo koje je sačinjavalo carsku Rusiju osjećalo djelomice oslobođeno posljedica, počeli su raditi za potpunu slobodu. Tu su želju izrazili izvlačujući zemljo-posjednike i samostane, prepuštajući njihovu zemlju ljudima koji je žele uzdržavati najamnim radom. Ponekad su tvornice, pogoni i tiskare bile preuzete od ljudi koji su radili u njima. Bilo je pokušaja da se povežu gradovi i sela. Za vri-

jeme dok su bili zaokupljeni tom aktivnošću, ljudi su, naravno, zaboravili da postoje vlade koje zasjedaju u Kijevu, Kharkovu, St. Petersburgu i drugdje. Ljudi su zbilja izgonili ustanove, za novo i slobodno društvo koje bi izbacilo sve parazite, vlade i glupost vlasti. Ta zdrava akcija je bila najprisutnija u Uralu, Siberiji i u Ukrajini. To su primijetili kao i stari tako i novi režimi u Petrogradu, Moskvi, Kijevu i Tiflisu. Ali socijalisti su isto kao i boljševici imali (i još uvijek imaju) široko rasprostranjene partijske članove i dobro povezanu mrežu profesionalnih ubojica. Moram dodati, da su uz te profesionalne ubojice, unajmili ljude iz naših vlastitih redova. Pomoću tih ljudi su uspjeli ugušiti slobodu u zametku. I napravili su dobar posao. Španjolska inkvizicija bi postala zelena od zavisti.

Znamo pravu istinu koja stoji iza vlade. Boljševicima i socijalistima kažemo: „Sramota! Beščasnost! Govorili ste toliko o teroru buržoazije i stali ste na stranu revolucije sa velikom revnošću. Ali sada kada imate vlast ste isti kao i stare budale, isti lakaji kao i buržoazija, robovi njihovih metoda. Pretvorili ste se u buržoaziju.” Gledajući u iskustva boljševičkog komunizma tijekom prošlih godina, buržoazija savršeno zna da ta djelomična vrsta socijalizma nikako ne može opstati bez korištenja njihovih metoda ili unajmljivanjem osoba. Zna da je eksploatacija i tlačenje radničke većine svojstveno tom sistemu, da zloban život lijenih nije uklonjen socijalizmom, i da je maškarada samo promijenila ime prije ponovnog širenja i preuzimanja korijenja.

To je istina! Samo pogledajte na boljševičke vandale i njihov monopol nad revolucionarnim osvajanjima naroda! Pogledajte njihove špijune, njihovu policiju, njihove zakone, zatvore i armije upravitelja. Crvena armija je stara armija samo pod novim imenom.

Liberalizam, socijalizam i boljševizam; samo su tri brata koji idu različitim putovima da otmu vlast nad čovjekom. Ta vlast je korištena da zaustavi čovjekovu težnju za samospoznajom i nezavisnošću.

U pobunu!

To je usklik anarhističke revolucije eksploatiranima. Pobunjeniče, uništi sve vlade i pobrini se da se više nikada ne pojave. Vlast je korištena od onih koji nikada nisu živjeli od svog rada i svojih ruku. Snaga vlade nikada neće dopustiti da radnici idu putem slobode, to je instrument lijenih koji žele dominirati nad drugima i nije bitno da li je vlast u rukama buržuja, socijalista ili boljševika, ona je degradirajuća. Nema vlade bez zubiju, zubiju koji će razderati čovjeka koji teži za slobodnim i pravednim životom.

Brate, iskoristi snagu u sebi. Nikada ne dopusti da osvoji tebe ili tvoju braću. Pravi zajednički život ne može se graditi programima ili od vlade, već slobodom čovječanstva, sa kreativnošću i samostalnošću.

Sloboda svakog individualca nosi u sebi sjeme slobodnu i kompletnu zajednicu bez vlada, slobodno društvo koje živi organski i koje je u potpunosti decentralizirano, ujedinjeno u težnji za velikim ljudskim ciljem: Anarho-Komunizam!

Anarhistički komunizam je velika zajednica u potpunoj harmoniji. Formirana je dobrovoljno od slobodnih pojedinaca koji stvaraju asocijacije i federacije po potrebi. Anarho-komunizam se bori da osigura čovjekovu slobodu i njegovo pravo na nesmetan razvoj, bori se protiv svih zala i nepravdi koje su svojstvene vladama.

Slobodno društvo, bez vlada, nastoji uljepšati život sa intelektualnim i manualnim radom. Imat će kao pomoćna sredstva sve što je priroda podarila čovjeku isto kao i neiscrpna prirodna bogatstva; čovjek se opija sa ljepotom zemlje i veseli samoostvarenoj slobodi. Kroz anarho-komunizam

će mnogi razvijati svoju kreativnu nezavisnost u svim smjerovima, njegovi pristaše će biti slobodni i sretni u životu, vođeni bratskim radom i uzajamnošću. Neće biti potrebe za zatvorima, krvnicima, špijunima ili agentima, koji su produkt buržoazije i socijalista, zbog toga neće biti potrebe za glupog pljačkaša i ubojicu kao što je država. Pripremite se, braćo, da stvorimo to društvo! Pripremite organizacije i ideje! Zapamtite da vaše organizacije ne smiju biti napadane. Neprijatelj vaše slobode je država personificirana sa pet obilježja:

- Pristaša vlasništva
- Pristaša rata
- Sudac
- Svećenik
- Akademici koji izobličuju istinu čovjeka

Ovi zadnji koji stvaraju „povijesne zakone” i „zakonske norme”, brzo piskaraju u naredbi da dobe novac, zaposleni su cijelo vrijeme da dokažu poštenje prvih četiri zahtjeva za degradiranjem ljudskog života.

Neprijatelj je jak. Potrošio je stoljeća akumuliranjem iskustva pljačke, nasilja, izvlaštenja i ubojstava. Pretrpio je unutarnju krizu i sada je zaposlen mijenjanjem vanjskih aspekta, ali on to radi samo zbog toga jer je njegov život bio ugrožen novim nenadanim znanjem. To novo znanje se probuđuje u čovjeku nakon dugog sna, oslobađajući se od predrasuda usađenih od onih pet, dajući mu oružje za borbu za pravo društvo. Ta promjena u vanjštini našeg neprijatelja može biti viđena u reformizmu. Ona se odvijala da suzbije revoluciju u kojoj je sudjelovao. U ruskoj revoluciji se činilo da je njih pet nestalo sa lica zemlje... no to je bilo samo izvana. U stvarnosti je naš neprijatelj samo trenutno promijenio značajke i sada uvodi nove regrute da se bori protiv nas. Boljševički komunizam je već otkriven u tom pogledu, ali proći će mnogo vremena dok će ta doktrina zaboraviti čovjekovu borbu za slobodu. Jedina pouzdana metoda za vođenje uspješne borbe protiv ropstva je socijalna revolucija koja objedinjuje mnoštvo u neprekidnoj borbi (evoluciji). Kada izbije, socijalna revolucija je elementarna. Izravnat će put za svoje organizacije uništavajući sve nasipe koji su vještački uspostavljeni protiv nje. Ti nasipi u biti samo povećavaju njezinu snagu.

Anarhistički revolucionari upravo rade na tome i svaki čovjek koji postaje svjestan tereta ropstva treba pomoći anarhistima, u isto vrijeme se svaki čovjek mora osjećati odgovornim za cijelo čovječanstvo kada se bori protiv onih pet od države. Svaki čovjek mora zapamtiti da će socijalna revolucija tražiti primjerene metode realizacije, to je naročito istinito za anarhistu koji izviđa na putu slobode. Tijekom destruktivne faze revolucije, dok se ukine ropstvo i kada sloboda dolazi do izražaja u elementarnoj provali, organizacija i postojeane metode su neophodne da osiguraju probitak. U toj fazi te revolucija hitno treba. Ruska revolucija, u kojoj su anarhisti odigrali važnu ulogu (koju nisu mogli odigrati do kraja jer su im akcije bile zabranjivane), je donijela kući istinu da mnoštvo koje je rastrgalo okove nije imalo želju da na druge stavi drugačiju formu. U njihovom revolucionarnom momentu sile, odmah su tražili slobodna udruženja koja bi im pomogla u njihovom nastojanju da sagrade novo društvo, ali samo da bi se obranili od neprijatelja. Ako dobro sagledamo taj proces, dolazimo do zaključka da je najbolja metoda za stvaranje kolektivne

slobode „slobodan Sovjet”. Zbog tog zaključka, anarhistički revolucionar će pozvati sve zarobljene u borbu za slobodna udruženja. On vjeruje da će anarhistička revolucija na taj način stvoriti slobodu, uništavajući ropstvo općenito. Ta ideja se mora njegovati i braniti. Jedini ljudi koji se mogu pobrinuti za obranu te ideje je mnoštvo koje je stvorilo revoluciju i koje poistovjećuje svoj život sa svojim principima. Dok ljudska mnoštva stvaraju revoluciju oni instinktivno razmišljaju o slobodnim udruženjima i oslanjaju se na svoj prirodan anarhizam, oni će poduprijeti sve slobodne Sovjete. Dok mnoštva stvaraju revoluciju mora doći do toga sami, a anarhisti im moraju pomoći da formuliraju taj princip.

Ekonomski problemi u slobodnom društvu će biti riješeni pomoću proizvođačke i konzument-ske kooperativnosti u kojoj će slobodni Sovjeti imati ulogu koordinatora i razjasnitelja. Priroda slobodnog Sovjeta tokom socijalne revolucije je da sjedini poziciju mnoštva požurujući ih da preuzmu nasljedstvo (zemlju, tvornice, pogone, rudnike ugljena i kovina, brodogradnju, šumarstvo, itd.) u svoje ruke. Dok su grupe u skladu sa interesima ili sklonostima formirane, mnoštvo će izgraditi cijelu društvenu strukturu, slobodnu i nezavisnu.

Borba na tom putu će zahtijevati velike žrtve, glavno nastojanje će joj biti slobodan čovjek. U toj borbi neće biti oklijevanja, neće biti sentimentalnosti. Život ili smrt!? – To pitanje će biti postavljeno svakom čovjeku koji se bori za svoja prava ili za ona od čovječanstva koje želi bolji život. Nakon što će zdravi instinkti čovjeka imati prevagu, on će se upustiti u cestu života kao pobjednik i stvaratelj.

Organizirajte se, braćo, pozovite svakog čovjeka u svoje redove. Pozovite ga iz tvornica, iz škola, pozovite studente i one naučene. Može se desiti da se devet od deset akademika neće se odazvati, može se desiti da će doći u zapovijedi da vas prevare ako su služitelji državne petorice. Ali deseti će čovjek doći. Biti će vam prijatelj i pomoći da prebodrite prijevaru ostalih. Organizirajte se, pozovite svakog čovjeka u svoje redove, recite svim guvernerima da zaustave svoju glupost i brutaliziranje ljudskog života. Ako neće htjeti odustati, razoružajte policiju, vojsku i druge organizacije koje brane petoricu. Zapalite njihove zakone i uništite njihove zatvore, ubijte krvnike, otrov čovječanstva. Uništite autoritet! U svoje redove pozovite skupine u vojsci na koje se vrši pritisak, ima mnogo ubojica u vojsci koji su protiv vas i koji će učiniti sve da vas ubiju. Ali ima prijatelja čak i u vojsci. Razotkrit će gomilu ubojica i požuriti na vašu stranu.

Nakon što smo se skupili u veliku, univerzalnu obitelj, braćo, ići ćemo dalje u borbu protiv tame. Do univerzalnog ljudskog ideala! Živjet ćemo kao braća, ne zarobljavajući nikoga. Na surovu snagu neprijatelja odgovorit će snaga naše revolucionarne vojske. Ako se neprijatelji ne slažu sa našim idealom, odgovorit ćemo tako da sagradimo novi život baziran na individualnoj odgovornosti. Samo okorjeli kriminalci koji pripadaju petorici neće željeti ići cestom novog života sa plodonosnom aktivnošću. Pokušat će se boriti protiv nas da bi vratili svoju moć. Moraju umrijeti.

Dugo živio ideal univerzalne ljudske harmonije, i ljudska borba za njega!

Dugo živio ideal anarhističkog društva!

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Nestor Mahno
Anarhistička revolucija

<http://www.stocitas.org/nestor-mahno-anarhisticka-revolucija.htm>

anarhisticka-biblioteka.net